

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om fritt bildningsarbete och ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om fritt bildningsarbete och ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete ändras. I propositionen föreslås att de projektspecifika statsunderstöden för anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler slopas och att finansieringen av anläggningsprojekten från och med 2012 beaktas i statsandelsgrunderna för driftskostnader genom avskrivningar. Dessutom föreslås det att vissa graderingsfaktorer som används som grund för statsandelen till folkhögskolor ändras. Det föreslås även att rätten att besluta om dispens för rektor och lärare vid läroanstalter för fritt bildningsarbete överförs till Utbildningsstyrelsen. Statsbidragsmyndighetens uppgifter som gäller vissa statsunderstöd överförs likaså till Utbildningsstyrelsen. Det föreslås att bestämmel-

serna i lagen ändras även till följd av att undervisningsministeriets namn har ändrats till undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt förslaget ska också ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete ändras så att tidpunkten för ändringen av tillstånden att driva läroanstalt i fråga om läroanstalter för fritt bildningsarbete flyttas framåt med ett år.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2011, men ändringen av folkhögskolornas statsandelsgrund tillämpas först på finansieringen för 2012. Den föreslagna reformen av systemet som gäller anläggningsprojekt träder likaså i kraft vid ingången av 2012.

Propositionen hänför sig i fråga om anläggningsprojekt till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Allmänt

Lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) innehåller verksamhets- och finansieringsbestämmelser som gäller medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet, studiecentraler och idrottsutbildningscenter. Finansieringsgrunderna för folkhögskolorna tillämpas med vissa undantag även på finansieringen av Snellman-korkeakoulu. Finansieringen av läroanstalter för fritt bildningsarbete består av en kalkylerad, prestationsbaserad statsandelsfinansiering och av med stöd av 14 § i lagen beviljade kvalitets- och utvecklingsbidrag, bidrag som beviljas för strukturutvecklingsprogram, bidrag för studiecheckar och extra understöd. Statsunderstöd får beviljas även för anläggningsprojekt.

Statsandelssystemets grundstruktur är likadan i samtliga läroanstalter för fritt bildningsarbete. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att finansiera utbildningen inom det fria bildningsarbetet. Liksom i annan undervisningsverksamhet beräknas priserna per enhet för de olika läroanstaltsgrupperna vart fjärde år på basis av de faktiska kostnaderna så att driftskostnaderna för verksamheten vid läroanstalterna under det kalenderår som föregår året då priset per enhet bestäms divideras med antalet faktiska prestationer under samma kalenderår. I 13 § i lagen räknas omvänt upp vilka kostnader som inte anses vara driftskostnader när priserna per enhet beräknas. Under andra år än det år kostnaderna granskas fastställs som pris per enhet det pris per enhet som fastställts för föregående år justerat med de beräknade förändringarna i kostnadsnivån och i verksamhetens art och omfattning för detta och följande år. För att förhindra överlappande finansiering avdras enligt 4 mom. i paragrafen från de kostnader som används som grund under det år kostnaderna granskas de statsunderstöd som beviljats läroanstalterna med stöd av 14 § i lagen. Statsandelsgrunden för driftskostnader är det pris per enhet som

beräknas per prestation på basis av driftskostnaderna för respektive läroanstaltsform samt produkten av priset per enhet och prestationen. Statsandelen uppgår i medborgarinstitutet, sommaruniversitetet och i majoriteten av folkhögskolorna till 57 procent och i idrottsutbildningscentren och studiecentralerna till 65 procent. Priserna per enhet får med stöd av lagen graderas för en läroanstalt på basis av en i tillståndet att driva läroanstalt fastställd särskild utbildningsuppgift, den form i vilken utbildningen ordnas och andra väsentliga faktorer som inverkar på kostnaderna för utbildningen. Enligt 10 § 2 mom. i lagen utfärdas närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer genom förordning av statsrådet.

Genom den ändring av lagen om fritt bildningsarbete (1765/2009) som trädde i kraft vid ingången av 2010 preciserades bl.a. läroanstaltsgruppernas uppgifter och innehållet i tillstånden att driva läroanstalt i enlighet med förslagen i utvecklingsprogrammet för fritt bildningsarbete 2009—2012. En läroanstalt för fritt bildningsarbete ska härleda sina utbildningsuppgifter som ingår i tillståndet att driva läroanstalt från de gemensamma uppgifterna för läroanstaltsformen i fråga och av respektive läroanstaltsgrupps egna uppgift. Tillståndens betydelse som dokument som styr verksamheten betonas, och verksamheten och tillståndet att driva läroanstalt ska motsvara varandra. Alla läroanstalters tillstånd att driva läroanstalt för fritt bildningsarbete ändras. Tidtabellen för ändringen av tillstånden att driva läroanstalt graderades i samband med ändringen av ovan nämnda lag så att folkhögskolornas och idrottsutbildningscentrens gällande tillstånd att driva läroanstalt är i kraft till utgången av 2010 och medborgarinstitutens, sommaruniversitetens och studiecentralernas tillstånd är i kraft till utgången av 2011.

Vid ingången av 2010 fanns det 87 folkhögskolor. Huvudmännen för folkhögskolorna är huvudsakligen privata sammanslutningar och stiftelser (80). Två folkhögskolor har kommuner som sina huvudmän och fem

folkhögskolor har samkommuner som sina huvudmän. Folkhögskolorna är liksom idrottsutbildningscentren internat. Största delen av folkhögskolorna är verksamma i lokaler som huvudmännen äger och som utöver klassrum innehåller matsalar och plats för in-kvartering. Vid ingången av 2010 fanns det 207 medborgarinstitut, 21 sommaruniversitet och 11 studiecentraler. Medborgarinstituten upprätthålls huvudsakligen av kommuner och verkar i lokaler som tillhör andra läroanstalter som ägs av kommunerna, med undantag för några s.k. cityfolkhögskolor. Av medborgarinstituten upprätthålls 21 av privata samslutningar. Dessa är vanligen verksamma i lokaler som huvudmännen äger. Sommaruniversiteten verkar i hyrda lokaler. Också största delen av studiecentralerna verkar i hyrda lokaler. Det finns 11 riksomfattande idrottsutbildningscenter.

1.2 Statsandelsgrunden till folkhögskolor

Statsandelsgrunden till folkhögskolorna utgörs av produkten av de kalkylerade studerandeveckorna och priset per enhet som beräknats per studerandevecka. Statsandelen är 57 procent av detta och i två specialfolkhögskolor är den 70 procent. Enligt 11 § 2 mom. i lagen höjs priset per enhet för folkhögskolor på basis av utbildning för gravt handikappade, och i folkhögskolor vars utbildningsuppgift är att ordna kurser som räcker högst tio dagar (s.k. kortkursfolkhögskolor). Vid en folkhögskola vars huvudsakliga utbildningsuppgift består i att ordna utbildning för gravt handikappade uppgår höjningen av priset per enhet per studerandevecka i nämnda utbildning enligt 3 § i förordningen om fritt bildningsarbete (805/1998) till 75 procent och i andra folkhögskolor som erbjuder utbildning för gravt handikappade uppgår den till 25 procent. Enligt 3 § 3 mom. i förordningen är priset per enhet per studerandevecka vid en folkhögskola vars särskilda utbildningsuppgift består i att ordna kurser på högst tio dagar 20 procent högre än något annat pris per enhet. I fråga om studerande som bor utanför folkhögskolan är priset per enhet per studerandevecka däremot 20 procent lägre än för andra

studerandeveckor. Höjningarna och minskningarna av priset per enhet jämnas ut med folkhögskolornas utjämningspris, eftersom priserna per enhet enligt 11 § 10 mom. i lagen ska bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska prestationer sammanlagt motsvarar de totala kostnaderna vid de olika läroanstaltsformerna. Om en folkhögskola med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet enligt 11 § 9 mom. i lagen årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som ministeriet fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet prestationer vid läroanstalten.

Enligt 10 § i lagen utfärdas närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer genom förordning av statsrådet.

Statsandelutgifterna för folkhögskolorna liksom för andra läroanstaltsgrupper för fritt bildningsarbete regleras årligen i statsbudgeten med hjälp av en prestationskvot. Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen i förväg för det följande finansåret antalet prestationer som ska användas som statsandelsgrund till respektive huvudman för en läroanstalt. Folkhögskolornas studerandeveckokvot är för 2010 sammanlagt 295 052 och av detta är 4 700 studerandeveckor avsedda för Snellman-korkeakoulu. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om priset per enhet per studerandevecka och fastställer antalet studerandeveckor vid folkhögskolorna för följande år.

I statsbudgeten för 2010 har det reserverats sammanlagt 52,9 milj. euro för statsandelar och statsunderstöd till folkhögskolorna.

1.3 Statsunderstödssystemet för anläggningsprojekt som gäller läroanstalter för fritt bildningsarbete

Enligt 15 § i lagen om fritt bildningsarbete kan en läroanstalt beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt. I fråga om anläggningsprojekt och statsunderstöd som beviljas för dem gäller enligt bestämmelsen vad som i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), nedan finansieringslagen, bestäms om statsunderstöd för anläggningsprojekt. Som anläggningsprojekt

betraktas enligt 2 mom. i nämnda paragraf projekt vars uppskattade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Som anläggningsprojekt anses även sådana särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totalkostnaderna uppgår till minst det belopp som undervisnings- och kulturministeriet har fastställt. Enligt 5 a § i förordningen om fritt bildningsarbete får totalkostnaderna för åtgärder som ska anses som anläggningsprojekt uppgå till minst 320 000 euro när det gäller medborgarinstitut. När det gäller folkhögskolor, studiecentraler och sommaruniversitet är projektgränsen minst 80 000 euro och när det gäller idrottsutbildningscenter minst 32 000 euro.

Från läroanstalterna överfördes vid ingången av 2007 till länsstyrelserna beslutanderätten om beviljande och betalning av anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler och sommaruniversitet samt om återbetalning av understöd. Idrottsutbildningscentren berördes inte av denna överföring. I samband med regionförvaltningsreformen som trädde i kraft vid ingången av 2010 överfördes uppgifterna till närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna). NTM-centralerna utarbetar finansieringsplanerna på basis av de ramar undervisnings- och kulturministeriet gett. Undervisnings- och kulturministeriet fastställer den finansieringsplan för anläggningsprojekt som avses i finansieringslagen och som ligger till grund när statsunderstöd beviljas. Utifrån finansieringsplanen och de uppgifter NTM-centralerna sammanställt fördelar undervisnings- och kulturministeriet anslag och fullmakter till NTM-centralerna, gör nödvändiga justeringar av dem och sammanställer uppgifter för kontroll av fullmakterna.

För finansieringen av anläggningsprojekt för folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler har det i statsbudgeten för 2010 reserverats en miljon euro under moment 29.30.52. Sedan 1999 har nivån på de statsunderstöd som beviljas för anläggningsprojekt varierat mellan 111 130 euro och 2 000 000 euro. Den genomsnittliga statsfinansieringen av anläggningskostnader har åren 1999—2009 varit

1 109 000 euro. Ungefär 80 procent av finansieringen under moment 29.30.52 har riktat sig till projekt som gäller grundläggande renovering eller utbyggnad av folkhögskolor. Statsunderstöd till idrottsutbildningscentren beviljas från tippningsvinstmedlen under moment 29.90.50.03.4 (Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av idrott och fysisk fostran; Idrottsutbildningscentrens byggunderstöd).

2 Bedömning av nuläget

Vid ingången av 2006 gjordes det flera ändringar i finansieringsbestämmelserna i lagen om fritt bildningsarbete. I lagen gjordes i fråga om alla läroanstaltsgrupper ändringar som gäller beräkning av priset per enhet och granskning av kostnaderna vart fjärde år. Priserna per enhet har efter reformen årligen justerats till sitt fulla belopp med ett prisindex som beskriver den kommunala basservicens kostnadsutveckling. Vid ingången av 2006 ändrades även vissa finansieringsgrunder för folkhögskolorna till följd av statens revisionsverks revisionsberättelse om folkhögskolesystemet (81/2004) och förslagen från den arbetsgrupp som tillsattes utifrån denna revision. De reformer som genomfördes vid ingången av 2006 var ett avdrag på 20 procent, ett s.k. externatavdrag, på priset per enhet för studerandeveckor i fråga om studerande som bor utanför folkhögskolan, en höjning av statsandelsprocenten till 70 procent för de två specialfolkhögskolor som är specialiserade på utbildning för gravt handikappade, och att den 75 procentiga höjningen av priset per enhet för specialfolkhögskolorna riktas endast till studerandeveckor som flyter in från utbildning för gravt handikappade. Senare, vid ingången av 2009, fogades till förordningen om fritt bildningsarbete beräkningsgrunder för prestationer som utförs av från folkhögskolans distans- och flerformsundervisning.

Vid finansieringen av folkhögskolorna förekommer fortfarande vissa graderingsfaktorer, och att hålla dessa kvar i sin nuvarande form motsvarar inte längre utvecklingen av folkhögskolornas verksamhet. Sådan faktorär ordnande av kortkurser, dvs. kurser som

räcker högst tio dagar. Över en tredjedel av alla folkhögskolors prestationer flyter för närvarande in från kurser som räcker under tio dagar.

Anslagsnivån för anläggningskostnader har med beaktande av antalet läroanstalter för fritt bildningsarbete (över 300) varit låg och endast en liten del av ansökningarna har kunnat tas in i finansieringsplanen. Statsunderstöd beviljas anläggningsprojekt för fritt bildningsarbete inom ramarna för fullmakterna och anslagen i statsbudgeten. Statsunderstöd för anläggningsprojekt har inom ramen för de tillgängliga anslagen kunnat beviljas endast en liten del av de nödvändiga projekten och även då har nivån på understöden (vanligen 40 procent) varit lägre än nivån på understöd för driftskostnader (vanligen 57 procent). Ungefär 80 procent av finansieringen under moment 29.30.52 i statsbudgeten har riktat sig till projekt för grundläggande renovering eller utbyggnad av folkhögskolor.

Ett alternativ till det gällande projektspecifika statsunderstödet för anläggningsprojekt är att man i statsandelsgrunderna för driftskostnaderna beaktar statsfinansieringen av anläggningsprojekt som en del av det kalkylerade finansieringssystemet genom avskrivningar. Utgångspunkten för ändringen ska även anses vara att sättet att skaffa lokaler inte styrs genom olika statsfinansiering av lokaler. Motsvarande reform genomfördes i finansieringssystemet för yrkesutbildningens anläggningskostnader i samband med statsandelsreformen 2006.

På senare tid har man årligen kunnat bevilja 1 000 000 euro i statsunderstöd för anläggningsprojekt som gäller fritt bildningsarbete. Av detta är folkhögskolornas andel 798 000 euro, medborgarinstitutens andel 176 000 euro, sommaruniversitetens andel 12 000 euro och studiecentralernas andel 14 000 euro, när det totala beloppet har fördelats i förhållande till hur statsunderstöd beviljats åren 1999—2009 och hur det planerats att statsunderstöd ska beviljas i finansieringsplanen för anläggningsprojekt 2010—2013. I samband med insamlingen av kostnadsuppgifter som gäller statsandelssystemet har uppgifter samlats in även om avskrivningar för byggnader och projekt. I kostna-

derna för små projekt ingår även den andel mervärdesskatt som privata aktörer betalat.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målsättningen med propositionen är att grunderna för fastställande av folkhögskolornas finansiering till alla delar motsvarar kraven på folkhögskolornas verksamhet i dagens läge. Med reformen av systemet som gäller anläggningsprojekt strävar man efter att på lång sikt ge läroanstalterna för fritt bildningsarbete mera jämlika möjligheter än hittills att genomföra renovering av lokaler och anläggningsprojekt. Avsikten är även att man inte genom olika statsfinansiering ska styra sätten att skaffa lokaler.

I propositionen föreslås det att höjningsgrunden för folkhögskolornas pris per enhet för ordnande av kurser som räcker under tio dagar slopas och att den ersätts med en specialuppgift som gäller aktivt medborgarskap i arbetslivet och utveckling av arbetsförhållandena och som fastställs i läroanstaltens tillstånd att driva läroanstalt, samt med en höjningsgrund som gäller studerandeveckor som flyter in från denna utbildning. Annan utbildning än utbildning enligt nämnda specialuppgift omfattas inte av graderingen. Priset per enhet kan graderas för en läroanstalt även på basis av en särskild utbildningsuppgift som fastställts i tillståndet att driva läroanstalt så som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Det föreslås även att tidpunkten för ändringen av tillstånden att driva läroanstalt flyttas framåt med ett år, dvs. att ändringen görs under åren 2011 och 2012.

I propositionen föreslås att den projektspecifika finansieringen av anläggningsprojekt för folkhögskolornas, medborgarinstitutens, sommaruniversitetens och studiecentralernas fria bildningsarbete slopas vid ingången av 2012, varvid priserna per enhet för 2012 beräknas på basis av de faktiska uppgifterna för 2009. Eftersom finansieringen av anläggningsprojekt för idrottsutvecklingscenter utreds i en skild arbetsgrupp, omfattas idrottsutvecklingscentren inte av reformen.

Överförandet av bidrag för anläggningsprojekt till det kalkylmässiga systemet förutsätter att de avskrivningar för lokaler och inven-

tarier samt annat byggande och annan anskaffning av egendom som gäller studieverksamhet som läroanstalternas huvudmän gjort enligt bokföringen tas in i de kostnader som ligger till grund för finansieringen av nämnda läroanstalter. I samband med detta slopas de s.k. små projekten, dvs. även kostnaderna för projekt som understiger kostnadsgränsen för anläggningsprojekt räknas genom avskrivningar till driftskostnaderna. Antalet små projekt varierar årligen. Andelen små projekt som ingår i priset per enhet är således mycket slumpmässigt. Att finansieringen av priset per enhet för investeringar baserar sig på avskrivningar medför stabilitet för den andel av finansieringen av priset per enhet som baserar sig på investeringar, eftersom avskrivningarnas årliga variation är väsentligt mindre när de baserar sig på flera års investeringar. Även om finansieringen av betydande projekt genom den finansiering av investeringar som överförs till priset per enhet tar flera år, har erhållandet av projektspecifika statsunderstöd varit mycket slumpmässigt och man har ofta fått vänta flera år på eventuell finansiering till följd av att anslagen för statsunderstöd för anläggningsprojekt med tanke på behovet är mycket låga. Statsunderstöd för anläggningsprojekt har inom ramen för de tillgängliga anslagen kunnat beviljas endast en liten del av de nödvändiga projekten och även då har nivån på understöden (vanligen 40 procent) varit lägre än nivån på understöden för driftskostnader (vanligen 57 procent).

Det föreslås att reformen av systemet som gäller anläggningsprojekt ur statens synvinkel genomförs kostnadsneutralt. När man strävar efter en ur statens synvinkel kostnadsneutral lösning, bör statsandelsprocenten ändras eller så bör antalet prestationer som används som grund för statsandelen minskas så att den ändring av statsfinansieringen som de borttagna och nya faktorerna medför kan kompenseras. Eftersom statsandelsutgifterna för fritt bildningsarbete regleras i statsbudgeten för de olika läroanstaltsgrupperna genom en prestationskvot, föreslås det att ändringen kompenseras genom att ändra antalet prestationer som utgör grund för statsandelen.

Det föreslås dessutom att de statsunderstöd för anläggningsprojekt vid läroanstalter för

fritt bildningsarbete som beviljats 2011 eller före det och som ska betalas under finansieringsåret dras av vid beräkningen av priset per enhet eller det genomsnittliga priset per enhet för respektive läroanstaltsgrupp.

När avskrivningarna tas med som en del av den kostnadsgrund som ligger till grund för finansieringen, riktar sig avskrivningarnas höjande inverkan på priset per enhet även till finansieringen av de folkhögskolor som ordnar utbildning i deras hyreslokaler och som med stöd av 10 § i lagen beviljats höjning av priset per enhet för särskilda hyror. Den ökning av priset per enhet som avskrivningarna medför skulle ogrundat höja finansieringen av de folkhögskolor som får höjning på basis av hyror. För närvarande har det visat sig att det är billigare att vara verksam i hyrda lokaler än i egna lokaler, om kapitalhyornas andel har godkänts som höjning av priset per enhet. På grund av detta föreslås det att finansieringsgrunderna för de folkhögskolor vars pris per enhet höjs utifrån särskilda hyror ändras stegvis när finansieringen av anläggningsprojekt blir en del av priset per enhet. För nio folkhögskolor var beloppet av de särskilda hyror som låg till grund för höjningen av deras pris per enhet för 2008 sammanlagt 1 320 670 euro. Eftersom folkhögskolornas huvudmän är privata sammanslutningar, bör ändringen dock genomföras stegvis. Alternativet var en relativ årlig minskning i procent eller i belopp av de särskilda hyrorna. Det föreslås att det höjningsförfarande som gäller priset per enhet som följer av folkhögskolornas hyreskostnader ändras så att utgångspunkten för höjningen är den höjning av folkhögskolans pris per enhet som gjordes 2008. Enligt förslaget ska beloppet av denna höjning minskas med 20 euro när priset per enhet för 2012 fastställs. Denna minskning fortgår årligen till dess att den höjande inverkan hyrorna har på priset per enhet i fråga om folkhögskolor bortfaller. Fastställandet av folkhögskolornas årshyra slopas.

I propositionen föreslås även att rätten att besluta om dispens för rektor och lärare vid läroanstalter för fritt bildningsarbete överförs till Utbildningsstyrelsen. Statsbidragsmyndighetens uppgifter som gäller kvalitets- och

utvecklingsbidrag överförs likaså till Utbildningsstyrelsen.

I propositionen föreslås det ytterligare att undervisningsministeriets namn ändras till undervisnings- och kulturministeriet på grund av den namnändring som ägt rum i början på maj.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Ändringen av folkhögskolornas graderingsgrund för priset per enhet medför ingen ökning av statens utgifter, eftersom ändringarna av priset per enhet jämnas ut med folkhögskolornas s.k. utjämningspris. Ändringarnas inverkan skulle på basis av uppgifter från fem folkhögskolor som omfattas av höjning-

en vara mycket liten beräknad enligt nivån på prestationerna för 2010 (Aktiivi-instituutti, Raseborgs Institutet, Kiljava institutet, Metallarbetarnas Murikka-Institut och Valamo folkhögskola). En eventuell sänkning av priset per enhet reflekteras i sin tur som en höjning av priset per enhet för andra folkhögskolor.

Den inverkan reformen av systemet som gäller anläggningsprojekt har på de olika läroanstaltsgrupperna kan bedömas i detalj först 2012 när priserna per enhet beräknas och besluten om priset per enhet och om prestationer i fråga om läroanstaltsgrupperna fattas. Systemändringens inverkan har preliminärt beräknats utifrån 2008 års uppgifter om kostnader och prestationer.

Beloppen för avskrivningar och små projekt har varit följande:

	Folkhögskolor €	Medborgarinstitut €	Sommaruniversitet €
Avskrivningar	3 846 751	968 118	106 553
Små projekt	904 951	1 064 561	26 896

Beloppen för studiecentralernas avskrivningar har för 2008 varit sammanlagt ungefär 28 000 euro och för 2009 ungefär 62 000 euro. Studiecentralerna har inte tillfrågats särskilt om beloppen för små projekt och de ingår därför inte i jämförelsen.

Beräknat enligt 2008 års kostnadsnivå skulle beaktandet av avskrivningarnas fulla belopp vid statsandelsfinansieringen medföra följande ändring:

Ändringar av priset per enhet	Folkhögskolor €	Medborgarinstitut €	Sommaruniversitet €
Avskrivningar	13,46	0,43	1,06
Små projekt	- 3,17	- 0,48	- 0,27
Netto	10,29	- 0,04	0,79
Ändring av statsandelsfinansieringen	931 860	- 226 111	12 478

Beloppen för små projekt har årligen varierat avsevärt. Storleken på den negativa finansieringsändring som ändringen av finansieringen av medborgarinstituten medför påverkas av det faktum att beloppen för små projekt har varit exceptionellt högt 2008.

Vid ändringen av statsfinansieringen har man även beaktat att statsunderstöd för anläggningsprojekt har slopats. De understöd för anläggningsprojekt som ska dras av har däremot inte beaktats.

Beloppen för folkhögskolornas särskilda hyror uppgick 2010 till sammanlagt 1 320 670 euro. I propositionen föreslås att hyran för respektive folkhögskola som omfattas av den särskilda hyreshöjningen sänks årligen med 20 euro per prestation. I konsekvenserna har man beaktat den höjning av priset per enhet som tillägget av folkhögskolornas avskrivningar medför och som nämnts i beräkningen ovan. Denna höjning uppgår till 10,29 euro. Ändringen av priset per enhet beräknat enligt 2008 års nivå är för de folk-

högskolor vars pris per enhet inte har höjts genom särskilda hyror 12,15 euro (10,29+1,86).

Ändringen av priset per enhet för folkhögskolor som omfattas av hyreshöjningarna är däremot samma per prestation, dvs. -7,85 euro (12,15—20,00), oberoende av beloppen för de olika hyreshöjningarna. När priserna per enhet och mervärdesskattehöjningen beräknas utifrån de avskrivningar som privata läroanstalter gjort, räknas som mervärdesskatternas andel av de avskrivningar som privata läroanstalter gjort samma andel som mervärdesskatternas andel utgör av de privata läroanstalternas investeringar det år vars uppgifter ligger till grund för fastställandet av priset per enhet.

I de svåraste fallen är det vid behov möjligt att genom extra understöd kompensera den förlust av statsunderstöd som orsakas vissa huvudmän för läroanstalter.

4.2 Konsekvenser för organisation och personal

Det kan beräknas att ändringen endast i ringa grad minskar statsbidragsmyndighetens uppgifter. Reformen har ingen nämnvärd inverkan på de uppgifter som sköts av läroanstalternas huvudmän.

5 Beredningen av propositionen

Bakgrunden till propositionen utgörs av förslagen från den finansieringsarbetsgrupp för det fria bildningsarbetet (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2010:12) som tillsattes utifrån förslagen i utvecklingsprogrammet för fritt bildningsarbete 2009—2012 (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2009:12). Redan beredningsarbetsgruppen för utvecklingsprogrammet ansåg att det i folkhögskolornas finansieringssystem förekommer flera faktorer som höjer eller sänker priset per enhet eller prestationer, och att en ändring eller utvidgning av dessa till eventuella nya grunder ska redas ut som en helhet. Till denna helhet hör även att reda ut om folkhögskolorna fortfarande i lag ska kvarstå som internat eller om de ska överföras till systemet med s.k. dagfolk-

högskolor. Beredningsgruppen ansåg även att möjligheten att övergå till ett system som gäller anläggningsprojekt som sker genom avskrivningar ska redas ut. I fråga om statsunderstöd som gäller anläggningsprojekt för idrottsutbildningscenter föreslog beredningsgruppen för utvecklingsprogrammet i sin slutrapport att idrottsutbildningscentrens särskilda statsandelssystem som gäller anläggningsprojekt ska kvarstå i sin nuvarande form, och att en arbetsgrupp ska tillsättas för att utveckla understödssystemet.

Finansieringsarbetsgruppen för det fria bildningsarbetet gav gemensamma förslag som gällde alla läroanstaltsgrupper för fritt bildningsarbete och förslag som gällde läroanstaltsformernas system som gäller pris per enhet. Finansieringsarbetsgruppen utredde bl.a. graderingsgrunderna i fråga om folkhögskolornas system som gäller pris per enhet och deras kostnadsvarsigheter samt lade fram nödvändiga förslag till ändring. Ett centralt förslag som gemensamt gällde medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler var att ändra statsunderstödssystemet som gäller anläggningsprojekt genom att övergå till ett kalkylmässigt system där priset per enhet höjs genom avskrivningar. Arbetsgruppen föreslog även att graderingsgrunden för folkhögskolornas pris per enhet ska ändras i fråga om de gällande s.k. kortkursfolkohögskolorna så att den 20 procentiga höjningen av priset per enhet riktar sig till studerandeveckor som flyter in från utbildning enligt den specialuppgift att utveckla aktivt medborgarskap i arbetslivet och att utveckla arbetsförhållandena, som ska fastställas i folkhögskolornas tillstånd att driva läroanstalt. Annan utbildning än utbildning enligt nämnda specialuppgift omfattas inte av graderingen

Finansieringsarbetsgruppens förslag har genomgått en omfattande remissbehandling. Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry har i sitt utlåtande ansett att utgångspunkten ska vara att finansieringen av förslagen sker genom att öka folkhögskolornas driftsanslag. Enligt föreningen bör reformen av finansieringssystemet som gäller investeringar och de särskilda utbildningsuppgifter som ska fastställas i de ändrade tillstånden att driva läroanstalt träda

i kraft först vid ingången av 2012. I utlåtandena har man allmänt ansett att den finansiering som varit tillgänglig för investeringar varit otillräcklig. Reformen har ansetts förutsätta tilläggsfinansiering och inte ett kostnadsneutralt genomförande. Det faktum att finansieringen tas med som en del av priserna per enhet får enligt remissinstanserna inte leda till att möjligheterna till investeringar minskar ytterligare och att man hamnar i en situation där finansiering i praktiken inte finns. Utgångspunkten för reformen ska vara att öka transparensen, och i samband med reformen ska investeringarna kunna skötas systematiskt och inte så att t.ex. medborgarinstituten hamnar i en situation där finansiering i

praktiken inte finns. Finansministeriet har i sitt utlåtande ansett att det är möjligt att genomföra reformen kostnadsneutralt.

Det har ordnats ett diskussionsmöte om propositionen den 26 augusti 2010.

Propositionen har behandlats den 1 september 2010 i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

4 §. Tillstånd att driva läroanstalt. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 1, 3 och 5 mom. ändras ministeriets namn.

5 §. Personal. Det föreslås att beviljandet av dispens överförs till Utbildningsstyrelsen. Överföringen baserar sig på att man vill minska behandlingen av enskilda ansökningar vid ministeriet. I praktiken ansöks det om dispens endast i liten utsträckning.

7 §. Utvärdering. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 3 mom.

9 §. Statsandelens belopp. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 4 mom.

10 §. Fastställande av antalet prestationer som ska används vid beräkning av statsandelen. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 1 mom. Paragrafens 2 mom. kvarstår oförändrat.

11 §. Pris per enhet. Det föreslås att paragrafen ändras i sin helhet.

Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 1 mom. I övrigt motsvarar momentet gällande 1 mom.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om beräkning och gradering av priset per enhet i folkhögskolor. Priset per enhet beräknas i övrigt såsom i gällande 2 mom., men till de driftskostnader som används som grund för beräkningen av priset per enhet räknas med avvikelse från gällande praxis de avskrivningar för utbildning som gäller fritt bildningsarbete som folkhögskolornas huvudmän gjort enligt bokföringen. Inte heller små projekt vars kostnader understiger 80 000 euro, dvs. särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totalkostnaderna uppgår till högst det belopp som nämnts, får längre bokföras som kostnader som används vid beräkningen av priset per enhet, om det inte enligt bokföringen är fråga om årskostnader. Betalda hyror räknas även i

fortsättningen till kostnadsgrunden, men de höjningar som beviljas för folkhögskolornas särskilda hyror slopas stegvis. I momentet föreskrivs vidare om gradering av priset per enhet. Graderingen av utbildning för gravt handikappade ändras inte. Liksom för närvarande föreskrivs det genom förordning av statsrådet om minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan. Avsikten är att de höjningar och minskningar som görs kvarstår på nuvarande nivå. Däremot föreslås det att gällande höjning av priset per enhet som baserar sig på ordnande av kurser på högst tio dagar slopas. Den utbildningsuppgift som berättigar till höjningen innehas för närvarande av fem huvudmän för folkhögskolor. Eftersom ungefär en fjärdedel av alla folkhögskolornas prestationer för närvarande utgörs av kortkurser, kan det inte längre anses motiverat att hålla kvar höjningsgrunden i sin nuvarande form. Den särskilda utbildningsuppgiften för de fyra skolor som omfattas av höjningen har även i form av kortkurser hänfört sig till utveckling av arbetsförhållandena eller till utveckling av aktivt medborgarskap i arbetslivet (arbetarskydd, utbildning som gäller kollektivavtal e.d.) Det föreslås att höjningen av priset per enhet i stället för kortkurser ska gälla det antal studerandeveckor som denna utbildning omfattar. Annan utbildning som gäller fritt bildningsarbete, även sådan som sker i nämnda folkhögskolor, inklusive olika sommarkurser, omfattas inte av höjningen. Specialuppgiften fastställs i folkhögskolans tillstånd att driva läroanstalt. Enligt bestämmelsen får man av särskilda orsaker höja priset per enhet även på basis av någon annan specialuppgift som fastställs i tillståndet att driva läroanstalt så som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Avsikten är att för Valamo folkhögskola, som nu omfattas av den s.k. kortkurshöjningen, fastställs i tillståndet att driva läroanstalt en specialuppgift som berättigar till höjning.

Paragrafens 3 mom. motsvarar till sitt innehåll gällande 3 mom.

Paragrafens 4 mom. kvarstår i övrigt i sin nuvarande form, men till de driftskostnader som används som grund för beräkningen av priset per enhet för medborgarinstitutet fogas med avvikelse från gällande praxis de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som medborgarinstitutets huvudmän gjort enligt bokföringen. Inte heller s.k. små projekt vars belopp är mindre än 320 000 euro får längre bokföras som kostnader som används vid beräkningen av priset per enhet, om det inte enligt bokföringen är fråga om årskostnader. Betalda hyror räknas även i fortsättningen till medborgarinstitutets kostnadsgrund.

Paragrafens 5 mom. kvarstår i övrigt i sin nuvarande form, men till de driftskostnader som används som grund för beräkningen av priset per enhet för sommaruniversitetet fogas med avvikelse från gällande praxis de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som sommaruniversitetets huvudmän gjort enligt bokföringen. Inte heller s.k. små projekt vars belopp är mindre än 80 000 euro får längre bokföras som kostnader som används vid beräkningen av priset per enhet, om det inte enligt bokföringen är fråga om årskostnader. Betalda hyror räknas även i fortsättningen till sommaruniversitetens kostnadsgrund.

Paragrafens 6 mom. kvarstår i övrigt i sin nuvarande form, men till de driftskostnader som används som grund för beräkningen av priset per enhet för annan studieverksamhet som ordnas av studiecentralerna fogas med avvikelse från gällande praxis de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som studiecentralernas huvudmän gjort enligt bokföringen. Samtidigt slopas beviljandet av statsunderstöd för särskilda anläggningsprojekt. Inte heller s.k. små projekt vars belopp är mindre än 80 000 euro får längre bokföras som kostnader som används vid beräkningen av priset per enhet, om det inte enligt bokföringen är fråga om årskostnader. Betalda hyror räknas även i fortsättningen till studiecentralernas kostnadsgrund.

Paragrafens 7 och 8 mom. kvarstår oförändrade.

I paragrafens 9 mom. slopas folkhögskolornas möjlighet till höjning av priset per en-

het på basis av verksamhet i hyrda lokaler. Detta görs på grund av den föreslagna ändringen av systemet som gäller anläggningsprojekt. I fråga om den hyreshöjning som gäller idrottsutbildningscenter kvarstår momentet oförändrat. I momentet ändras samtidigt även ministeriets namn.

Paragrafens 10 mom. kvarstår oförändrat.

Paragrafens 11 mom. På grunderna för fastställande av priset per enhet för Snellman-korkeakoulu tillämpas bestämmelserna som gäller folkhögskolor med vissa undantag, bl.a. möjligheten att höja priset per enhet på basis av hyran. Till följd av ändringen av systemet som gäller anläggningsprojekt slopas höjningen av hyror stegvis och samma bestämmelse ska gälla även Snellman-korkeakoulu. Om minskningen av hyreshöjningen föreskrivs i den ikraftträdande bestämmelse som föreslås nedan. I momentet ändras även ministeriets namn.

13 §. Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet. Enligt 1 mom. 2 punkten i gällande lag beaktas inte kalkylerade avskrivningar när de priser per enhet som används som grund för driftskostnaderna beräknas för de olika läroanstaltsgruppernas fria bildningsarbete. Eftersom de kostnader som orsakas av anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler kommer att beaktas i finansieringen som baserar sig på priserna per enhet genom avskrivningar på det sätt som föreskrivs i 11 § 2 och 4–6 mom. i lagen, fogas det till paragrafen ett nytt 4 mom. som möjliggör detta förfarande.

15 §. Statsunderstöd för anläggningsprojekt. Bestämmelsen i 1 mom. i paragrafen om beviljande av statsunderstöd för anläggningsprojekt begränsas till att gälla endast idrottsutbildningscenter, eftersom man i systemet som gäller anläggningsprojekt som gäller andra läroanstalter för fritt bildningsarbete övergår till ett kalkylerat finansieringssystem som baserar sig på avskrivningar.

Ändringen i 2 mom. beror på att ministeriets namn har ändrats.

Bestämmelsen i 3 mom. begränsas så att den gäller endast understöd som beviljas idrottsutbildningscenter.

16 §. Statsbidragsmyndighet. Det föreslås att paragrafen ändras i sin helhet. Paragrafens

1 mom. kvarstår i sin nuvarande form med undantag av att ministeriets namn ändras. Paragrafens gällande 2 mom., där det föreskrivs om en statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler, behövs inte längre på grund av den föreslagna ändringen av systemet som gäller anläggningsprojekt. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om en statsbidragsmyndighet i fråga om de statsunderstöd som avses i 14 §. Det föreslås att kvalitets- och utvecklingsbidragen överförs till Utbildningsstyrelsen, som redan nu är statsbidragsmyndighet när det gäller bidrag för studiecheckar och extra understöd. I fråga om kvalitets- och utvecklingsbidrag har undervisnings- och kulturministeriet med de organisationer som företräder de olika läroanstaltsgrupperna kommit överens om såväl gemensamma mål som särskilda mål för läroanstaltsgrupperna, och beviljat bidragen för 2010. Avsikten är att de mål man kommit överens om för 2010 utgör grund även för bidragen för 2011 och 2012. Undervisnings- och kulturministeriet beviljar liksom för närvarande statsunderstöd för strukturutvecklingsprogram och statsunderstöd för idrottsutbildningscenter.

21 §. Skyldighet att lämna upplysningar samt granskning. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 1 och 2 mom.

22 §. Ändringssökande. Det föreslås att ministeriets namn ändras i paragrafens 1 mom.

1.2 Lag om ändring av en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

Ikraftträdandebestämmelse. Det föreslås att 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av en lag om fritt bildningsarbete (1765/2009) ändras så att tidpunkten för ändringen av tillstånd att driva läroanstalt som avses i nämnda bestämmelse flyttas framåt med ett år. På tillstånd att driva folkhögskolor och idrottsutbildningscenter tillämpas enligt förslaget till utgången av 2011 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft. Finansieringsarbetsgruppen för det fria bildningsarbetet har våren 2010 föreslagit ändringar av folkhögskolornas system som

gäller priset per enhet och av systemet som gäller projekt för anläggning av läroanstalter för fritt bildningsarbete. I finansieringsarbetsgruppen liksom i utlåtandena om dess förslag har det föreslagits att reformerna ska träda i kraft först vid ingången av 2012, så att läroanstalternas huvudmän har tillräckligt med tid att förbereda sig för reformen. Efter som bl.a. de specialuppgifter som berättigar till gradering av priset per enhet ska fastställas i folkhögskolornas tillstånd att driva läroanstalt som ska ändras, behövs det tid för att bereda ansökningar om tillstånd för läroanstalternas huvudmän att driva läroanstalt och för att förbereda sig för eventuella ändringar. Det var inte möjligt att i tillräcklig utsträckning kunna förutse detta förra hösten när lagändringen bereddes. I praktiken gäller ändringen av idrottsutbildningscentrens tillstånd att driva läroanstalt utöver innehållet i den förnyade lagen även andra aktuella ärenden på basis av vilka de tillstånd att driva läroanstalt som nu gäller bör vara i kraft till utgången av 2011. Idrottsutbildningscentren har i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet dragit upp riktlinjer för utvecklingen och utarbetat en gemensam strategi för idrottsutbildningscentren. I strategin ska bl.a. de gemensamma uppgifterna för idrottsutbildningscentrens nätverk av utbildningscenter och respektive idrottsutbildningscenters egna profiler och roller fastställas. Genomförandet av strategin och den åtgärdsplan som ingår i strategin har ännu inte slutförts. När tillstånden att driva läroanstalt ändras ska man utöver innehållet i lagen om fritt bildningsarbete även sträva efter att de nya tillstånden att driva läroanstalt stöder genomförandet och profileringen av idrottsutbildningscentrens nätverkssamarbete.

Den arbetsgrupp som diskuterat riktlinjerna för elitidrotten lämnade en promemoria till undervisningsministeriet i april 2010. När tillstånden att driva läroanstalt ändras ska man utöver innehållet i lagen om fritt bildningsarbete även sträva efter att de nya tillstånden att driva läroanstalt stöder genomförandet av ändringsprojektet i fråga om elitidrotten till den del det gäller idrottsutbildningscenter och fastställandet av de riksomfattande träningscentrens ställning.

På motsvarande sätt föreslås det att ändringen av medborgarinstitutens tillstånd att driva läroanstalt flyttas till utgången av 2012. Således är tidtabellen densamma som för PARAS-projektet som avslutas 2012.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Avsikten är att med stöd av 11 § 2 och 4—6 mom. i den föreslagna lagen genom förordning av statsrådet föreskriva att avskrivningarna ska hänföras till kostnaderna. Avsikten är likaså att med stöd av 11 § 2 mom. föreskriva att priset per enhet för utbildning enligt den särskilda utbildningsuppgift som gäller utveckling av aktivt medborgarskap i arbetslivet och arbetsförhållandena och för någon annan särskild utbildningsuppgift som av särskilda orsaker fastställts i tillståndet att driva läroanstalt är 20 procent högre än andra priser per enhet.

Om den höjning av priset per enhet som gäller utbildning för handikappade föreskrivs liksom för närvarande så att priset per enhet i specialfolkhögskolor vid utbildning för gravt handikappade är 75 procent högre än andra läroanstalters. I folkhögskolor där en del av utbildningsuppgiften är att ordna utbildning för gravt handikappade är priset per enhet för studerandeveckor inom denna utbildning 25 procent högre än andra läroanstalters. Avsikten är även att genom förordning föreskriva att minskningen är 20 procent i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Bestämmelserna om den ändring av graderingen vid folkhögskolor som avses i 11 § 2 mom. och om ändringen av systemet som gäller anläggningsprojekt tillämpas första

gången när finansiering beviljas och betalas för 2012.

Grunderna för gradering av folkhögskolornas pris per enhet och de bestämmelser om statsunderstöd för anläggningsprojekt som det föreslås att ska ändras och som gäller när lagen träder i kraft tillämpas på finansieringen för 2011 och åren före det.

De statsunderstöd för anläggningsprojekt vid läroanstalter för fritt bildningsarbete som beviljats 2011 eller före det och som ska betalas under finansieringsåret dras av vid beräkningen av priset per enhet eller det genomsnittliga priset per enhet för respektive läroanstaltsgrupp.

När avskrivningarna tas med som en del av den kostnadsgrund som ligger till grund för finansieringen, riktar sig den höjande inverkan avskrivningarna har på priset per enhet även till finansieringen av de folkhögskolor som ordnar utbildning i hyreslokaler och som med stöd av 10 § i lagen beviljats höjning av priset per enhet för särskilda hyror. Eftersom avsikten är att, för att förhindra överlappande finansiering när finansieringen av anläggningsprojekt blir en del av priset per enhet, ändra finansieringsgrunderna för de folkhögskolor som får höjning av priset per enhet på basis av särskilda hyror, föreslås att den bestämmelse i 11 § 9 och 11 mom. om höjning av priset per enhet på basis av hyran som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ännu tillämpas på finansieringen 2011 när det gäller folkhögskolor och Snellman-korkeakoulu. Höjningen av priset per enhet hålls på samma nivå som 2011 och minskas årligen från ingången av 2012 med 20 euro per studerandevecka när priset per enhet fastställs. Denna minskning ökas årligen till dess att den höjande inverkan hyrorna har på priset per enhet bortfaller för folkhögskolornas del. Fastställandet av folkhögskolornas årshyror slopas redan 2010.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 4 § 1, 3 och 5 mom., 5 § 3 mom., 7 § 3 mom., 9 § 4 mom., 10, 11, 15 och 16 §, 21 § 1 och 2 mom. och 22 § 1 mom.,

av dem 4 § 1, 3 och 5 mom. samt 16 § och 21 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1765/2009, 7 § 3 mom. och 21 § 2 mom. sådana de lyder i lag 974/2009, 9 § 4 mom. och 10 § sådana de lyder i lag 1200/2005, 11 § sådana de lyder delvis ändrad i lagarna 1200/2005 och 1765/2009, 15 § sådana de lyder delvis ändrad i lag 1390/2001, och

fogas till 13 §, sådana de lyder delvis ändrad i lagarna 1390/2001, 1200/2005 och 1765/2009, ett nytt 5 mom. som följer:

4 §

Tillstånd att driva läroanstalt

Undervisnings- och kulturministeriet kan bevilja en kommun, samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse rätt att driva sådana läroanstalter som avses i denna lag.

Ett tillstånd ska innehålla uppgifter om huvudmannen och läroanstalten. I tillståndet ska dessutom fastställas läroanstaltens utbildningsuppgift, undervisningsspråk och vid behov dess särskilda utbildningsuppgift och andra villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Beslut om ändringar i tillståndet fattas av undervisnings- och kulturministeriet.

Undervisnings- och kulturministeriet kan efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet, om bestående förändringar i utbildningsbehovet eller andra vägande skäl som hänger samman med ordnandet av utbildningen kräver det eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

5 §

Personal

I fråga om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

7 §

Utvärdering

För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisnings- och kulturministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. Undervisnings- och kulturministeriet utarbetar en utvärderingsplan för extern utvärdering av utbildningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.

9 §

Statsandelens belopp

För studiecirkel som uppfyller villkoren i en förordning av statsrådet beviljas en studiecentral statsandel till ett belopp som fås när det för studiecentralen fastställda antalet studiecirkeltimmar multipliceras med det av undervisnings- och kulturministeriet årligen bestämda priset per studiecirkeltimme

10 §

Fastställande av antalet prestationer som ska användas vid beräkning av statsandelen

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar, undervisningstimmar och studiecirkeltimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

Närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Pris per enhet

Undervisnings- och kulturministeriet bestämmer priserna per enhet i fråga om studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar samt priset för studiecirkeltimmar för det följande året. Priserna per enhet bestäms enligt den beräknade kostnadsnivån för finansåret.

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid folkhögskolorna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna samma år. Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som folkhögskolornas huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov

närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning som är avsedd för gravt handikappade eller en del av utbildningsuppgiften är utbildning som är avsedd för aktivt medborgarskap i arbetslivet och för utveckling av arbetsförhållandena eller någon annan särskild utbildningsuppgift som av särskilda skäl har fastställts i tillståndet att driva läroanstalt. Genom förordning av statsrådet föreskrivs också om en minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan.

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentren beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid idrottsutbildningscentren under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentren samma år. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentren bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstituten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid medborgarinstituten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid instituten samma år. Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som medborgarinstitutens huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov bestämmelser om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna. Priserna per enhet för medborgarinstitut graderas i tätt befolkade kommuner på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. Graderingsskalan och en mer exakt beräkning av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara tätt befolkade föreskrivs genom förordning av statsrådet. För beräkning av det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i

23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

Priset per enhet för en undervisningstimme vid sommaruniversiteten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid sommaruniversiteten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid sommaruniversiteten samma år. Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som sommaruniversitetens huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid studiecentralerna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid studiecentralerna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid studiecentralerna samma år. Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som studiecentralernas huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.

I en sammanslagen läroanstalt beräknas priserna per enhet särskilt för de olika läroanstaltsformerna.

Under andra år än de som avses i 2—6 mom. bestäms priset per enhet så att det är lika med priset per enhet för det föregående året.

Om ett idrottsutbildningscenter med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som undervisnings- och kulturministeriet fastställt som grund för beräkningen av statsandelen divideras med antalet studerandedygn enligt 10 §.

Priserna per enhet enligt 2 och 4 mom. ska bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska studerandeveckor och undervisningstimmar sammanlagt motsvarar ovan nämnda totala kostnader vid de olika läroanstaltsformerna.

Priset per enhet för en läroanstalt som avses i 2 § 7 mom. är det samma som det ograderade priset per enhet för folkhögskolor. Priset per enhet minskas med det belopp som motsvarar internatens andel, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Priset per enhet kan höjas på basis av en specialuppgift som ålagts i utbildningsuppgiften, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. I fråga om mervärdesskatten iakttas 13 a §.

13 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten gäller bestämmelserna i 11 § 2 och 4—6 mom. de avskrivningar för fritt bildningsarbete som huvudmännen för folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler gjort enligt bokföringen.

15 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

Ett idrottsutbildningscenter kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt. I fråga om anläggningsprojekt och statsunderstöd som beviljas för sådana gäller vad som bestäms om statsunderstöd för anläggningsprojekt i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Som anläggningsprojekt betraktas projekt vars uppskattade totala kostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Som anläggningsprojekt anses även sådana särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totala kostnaderna uppgår till minst det belopp som undervisnings- och kulturministeriet har fastställt.

Ett idrottsutbildningscenter kan inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för skötseln av lån som tidigare upptagits för byggande.

16 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller driftskostnader som avses i denna lag och anläggningsprojekt för idrottsutbildningscenter är undervisnings- och kulturministeriet.

Statsbidragsmyndighet när det gäller kvalitets- och utvecklingsbidrag, bidrag för studiecheckar och extra understöd som avses i 14 § är Utbildningsstyrelsen. Statsunderstöd för strukturutvecklingsprogram och statsunderstöd för idrottsutbildningscenter beviljas av undervisnings- och kulturministeriet.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar samt granskning

Huvudmannen för läroanstalterna för fritt bildningsarbete ska till statsbidragsmyndigheten lämna de uppgifter som behövs för att fastställa finansieringen enligt denna lag och uppgifter om verksamhetens omfattning. Närmare bestämmelser om lämnandet av dessa uppgifter utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Statsbidragsmyndigheten beslutar om granskningar av ekonomin och verksamheten som utförs hos den som får finansiering för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. Undervisnings- och kulturministeriet kan ge Utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar. Statsbidragsmyndigheten kan även ge en utomstående revisor i uppdrag att utföra granskningar. Revisorn ska vara en godkänd revisor eller revisionssammanslutning enligt lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) eller enligt revisionslagen (459/2007). Revisorn ska vara tillräckligt förtrogen med systemet för finansiering av utbildnings- och kulturverksamhet. Revisionssammanslutningar ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

22 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som gäller statsandel och som undervisnings- och kulturministeriet har fattat enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den bestämmelse i 11 § 2 mom. som gäller gradering av priserna per enhet för folkhögskolor på basis av en specialuppgift som består i att utveckla aktivt medborgarskap i arbetslivet och arbetsförhållandena eller någon annan särskild utbildningsuppgift som av särskilda skäl har fastställts i tillståndet att driva läroanstalt, tillämpas första gången när priserna per enhet beräknas och fastställs för 2012.

Bestämmelserna i 11 § 2 och 4—6 mom. om ändring av systemet som gäller anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler så att de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som läroanstalternas huvudmän gjort enligt bokföringen räknas till driftskostnaderna, tillämpas första gången när finansiering beviljas och betalas för 2012.

De statsunderstöd för anläggningsprojekt vid läroanstalter för fritt bildningsarbete som beviljats 2011 eller före det och som ska betalas under finansieringsåret dras av vid beräkningen av priset per enhet eller det genomsnittliga priset per enhet för respektive läroanstaltsgrupp.

Den bestämmelse i 11 § 9 och 11 mom. om höjning av priset per enhet på basis av hyran som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas på finansieringen 2011 vid folkhögskolor och Snellman-korkeakoulu. Höjningen av priset per enhet kvarstår på 2011 års nivå och sänks årligen från ingången av 2012 med 20 euro per studerandevecka när priset per enhet fastställs.

De bestämmelser om finansiering av folkhögskolorna och om statsandelar för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler och anläggningspro-

jekt som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på finansieringen för 2011 och åren före det.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (1765/2009) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

På tillstånd att driva folkhögskolor och idrottsutbildningscenter tillämpas till utgången av 2011 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft och på tillstånd att driva medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler tillämpas till utgången av

2012 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 10 september 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Paula Risikko*

*Bilaga
Parallelltext*

1.

Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 4 § 1, 3 och 5 mom., 5 § 3 mom., 7 § 3 mom., 9 § 4 mom., 10, 11, 15 och 16 §, 21 § 1 och 2 mom. och 22 § 1 mom.,

av dem 4 § 1, 3 och 5 mom. samt 16 § och 21 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1765/2009, 7 § 3 mom. och 21 § 2 mom. sådana de lyder i lag 974/2009, 9 § 4 mom. och 10 § sådana de lyder i lag 1200/2005, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1200/2005 och 1765/2009, 15 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1390/2001, och

fogas till 13 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1390/2001, 1200/2005 och 1765/2009, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Tillstånd att driva läroanstalt

Undervisningsministeriet kan bevilja en kommun, samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse rätt att driva sådana läroanstalter som avses i denna lag.

Ett tillstånd ska innehålla uppgifter om huvudmannen och läroanstalten. I tillståndet ska dessutom fastställas läroanstaltens utbildningsuppgift, undervisningsspråk och vid behov dess särskilda utbildningsuppgift och andra villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Beslut om ändringar i tillståndet fattas av undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet kan efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet, om bestående förändringar i bildningsbehovet eller andra vägande skäl som hänger samman med ordnandet av utbildningen kräver det eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Föreslagen lydelse

4 §

Tillstånd att driva läroanstalt

Undervisnings- och kulturministeriet kan bevilja en kommun, samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse rätt att driva sådana läroanstalter som avses i denna lag.

Ett tillstånd ska innehålla uppgifter om huvudmannen och läroanstalten. I tillståndet ska dessutom fastställas läroanstaltens utbildningsuppgift, undervisningsspråk och vid behov dess särskilda utbildningsuppgift och andra villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Beslut om ändringar i tillståndet fattas av *undervisnings- och kulturministeriet*.

Undervisnings- och kulturministeriet kan efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet, om bestående förändringar i bildningsbehovet eller andra vägande skäl som hänger samman med ordnandet av utbildningen kräver det eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

5 §

Personal

Om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning. Vederbörande ministerium kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

5 §

Personal

I fråga om behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från dessa villkor.

7 §

Utvärdering

För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. Undervisningsministeriet utarbetar en utvärderingsplan för extern utvärdering av utbildningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.

7 §

Utvärdering

För den externa utvärderingen finns i anslutning till *undervisnings- och kulturministeriet* ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. *Undervisnings- och kulturministeriet* utarbetar en utvärderingsplan för extern utvärdering av utbildningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.

9 §

Statsandelens belopp

För studiecirkelar som uppfyller villkoren i en förordning av statsrådet beviljas en studiecentral statsandel till ett belopp som fås när det för studiecentralen fastställda antalet studiecirkeltimmar multipliceras med det av undervisningsministeriet årligen bestämda priset per studiecirkeltimme.

9 §

Statsandelens belopp

För studiecirkelar som uppfyller villkoren i en förordning av statsrådet beviljas en studiecentral statsandel till ett belopp som fås när det för studiecentralen fastställda antalet studiecirkeltimmar multipliceras med det av *undervisnings- och kulturministeriet* årligen bestämda priset per studiecirkeltimme.

10 §

Fastställande av antalet prestationer som skall användas vid beräkning av statsandelen

Undervisningsministeriet fastställer årligen

10 §

Fastställande av antalet prestationer som ska användas vid beräkning av statsandelen

Undervisnings- och kulturministeriet fast-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar, undervisningstimmar och studiecirkeltimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

Närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

ställer årligen det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar, undervisningstimmar och studiecirkeltimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

Närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

11 §

*Pris per enhet**Pris per enhet*

Undervisningsministeriet bestämmer priserna per enhet i fråga om studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar samt priset för studiecirkeltimmar för det följande året. Priserna per enhet bestäms enligt den beräknade kostnadsnivån för finansåret.

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid folkhögskolorna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna samma år. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning som är avsedd för gravt handikappade eller att ordna kurser på högst tio dagar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs också om en minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan.

Undervisnings- och kulturministeriet bestämmer priserna per enhet i fråga om studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar samt priset för studiecirkeltimmar för det följande året. Priserna per enhet bestäms enligt den beräknade kostnadsnivån för finansåret.

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid folkhögskolorna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna samma år. *Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som folkhögskolornas huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.* Genom förordning av statsrådet föreskrivs om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning som är avsedd för gravt handikappade eller *en del av utbildningsuppgiften är utbildning som är avsedd för aktivt medborgarskap i arbetslivet och för utveckling av arbetsförhållandena eller någon annan särskild utbildningsuppgift som av särskilda skäl har fastställts i tillståndet att driva läroanstalt.* Genom förordning av statsrådet föreskrivs också om en minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för stude-

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentren beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid idrottsutbildningscentren under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentren samma år. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentren bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstituten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid medborgarinstituten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid instituten samma år. Priserna per enhet för medborgarinstitut graderas i tätt befolkade kommuner på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. Graderingsskalan och en mer exakt beräkning av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara tätt befolkade föreskrivs genom förordning av statsrådet. För beräkning av det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

Priset per enhet för en undervisningstimme vid sommaruniversiteten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid sommaruniversiteten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid sommaruniversiteten samma år.

Priset per enhet för en undervisningstimme

rande som bor utanför folkhögskolan.

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentren beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid idrottsutbildningscentren under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentren samma år. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentren bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstituten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid medborgarinstituten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid instituten samma år. *Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som medborgarinstitutets huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov bestämmelser om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.* Priserna per enhet för medborgarinstitut graderas i tätt befolkade kommuner på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. Graderingsskalan och en mer exakt beräkning av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara tätt befolkade föreskrivs genom förordning av statsrådet. För beräkning av det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

Priset per enhet för en undervisningstimme vid sommaruniversiteten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid sommaruniversiteten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid sommaruniversiteten samma år. *Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som sommaruniversitetens huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.*

Priset per enhet för en undervisningstimme

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vid studiecentralerna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid studiecentralerna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid studiecentralerna samma år.

I en sammanslagen läroanstalt beräknas priserna per enhet särskilt för de olika läroanstaltsformerna.

Under andra år än de som avses i 2–6 mom. bestäms priset per enhet så att det är lika med priset per enhet för det föregående året.

Om *en folkhögskola eller* ett idrottsutbildningscenter med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som undervisningsministeriet fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet studerandeveckor eller studerandedygn enligt 10 §.

Priserna per enhet enligt 2 och 4 mom. skall bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska studerandeveckor och undervisningstimmar sammanlagt motsvarar ovan nämnda totala kostnader vid de olika läroanstaltsformerna.

Priset per enhet för en läroanstalt som avses i 2 § 7 mom. är det samma som det ograderade priset per enhet för folkhögskolor. Priset per enhet minskas med det belopp som motsvarar internatets andel, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Priset per enhet kan *i fråga om hyreslokaler höjas så som bestäms om folkhögskolor och idrottsutbildningscenter i 9 mom. samt* på basis av en specialuppgift som ålagts i utbildningsuppgiften, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. I fråga om mervärdesskatten iakttas 13 a §.

vid studiecentralerna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid studiecentralerna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid studiecentralerna samma år. *Till driftskostnaderna räknas de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som studiecentralernas huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov närmare om inberäkandet av avskrivningar i driftskostnaderna.*

I en sammanslagen läroanstalt beräknas priserna per enhet särskilt för de olika läroanstaltsformerna.

Under andra år än de som avses i 2—6 mom. bestäms priset per enhet så att det är lika med priset per enhet för det föregående året.

Om ett idrottsutbildningscenter med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som *undervisnings- och kulturministeriet* fastställt som grund för beräkningen av statsandelen divideras med antalet studerandedygn enligt 10 §.

Priserna per enhet enligt 2 och 4 mom. ska bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska studerandeveckor och undervisningstimmar sammanlagt motsvarar ovan nämnda totala kostnader vid de olika läroanstaltsformerna.

Priset per enhet för en läroanstalt som avses i 2 § 7 mom. är det samma som det ograderade priset per enhet för folkhögskolor. Priset per enhet minskas med det belopp som motsvarar internatets andel, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Priset per enhet kan höjas på basis av en specialuppgift som ålagts i utbildningsuppgiften, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. I fråga om mervärdesskatten iakttas 13 a §.

13 §

*Kostnader som inte beaktas vid beräkningen
av priser per enhet*

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten gäller bestämmelserna i 11 § 2 och 4–6 mom. de avskrivningar för fritt bildningsarbete som huvudmännen för folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler gjort enligt bokföringen.

15 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

En läroanstalt kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt. I fråga om anläggningsprojekt och statsunderstöd som beviljas för sådana gäller vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet om statsunderstöd för anläggningsprojekt.

Som anläggningsprojekt betraktas projekt vars uppskattade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Som anläggningsprojekt anses även sådana särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totalkostnaderna uppgår till minst det belopp som undervisningsministeriet har fastställt.

En läroanstalt kan inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för skötseln av lån som tidigare upptagits för byggande.

16 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller driftskostnader som avses i denna lag och anläggningsprojekt för idrottsutbildningscenter är undervisningsministeriet.

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt för medborgarinstitut,

15 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

Ett idrottsutbildningscenter kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt. I fråga om anläggningsprojekt och statsunderstöd som beviljas för sådana gäller vad som bestäms om statsunderstöd för anläggningsprojekt i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Som anläggningsprojekt betraktas projekt vars uppskattade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Som anläggningsprojekt anses även sådana särskilda anskaffningar av inventarier och läromedel som utgör en funktionell helhet och i fråga om vilka de uppskattade totalkostnaderna uppgår till minst det belopp som undervisnings- och kulturministeriet har fastställt.

Ett idrottsutbildningscenter kan inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för skötseln av lån som tidigare upptagits för byggande.

16 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller driftskostnader som avses i denna lag och anläggningsprojekt för idrottsutbildningscenter är undervisnings- och kulturministeriet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler är närings-, trafik- och miljöcentralen.

Statsbidragsmyndighet när det gäller bidrag för studiecheckar och extra understöd som avses i 14 § är Utbildningsstyrelsen. Kvalitets- och utvecklingsbidrag och statsunderstöd för strukturutvecklingsprogram och för idrottsutbildningscenter beviljas av undervisningsministeriet.

Statsbidragsmyndighet när det gäller *kvalitets- och utvecklingsbidrag*, bidrag för studiecheckar och extra understöd som avses i 14 § är Utbildningsstyrelsen. *Statsunderstöd* för strukturutvecklingsprogram och *statsunderstöd* för idrottsutbildningscenter beviljas av *undervisnings- och kulturministeriet*.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar samt granskning

Huvudmannen för läroanstalterna för fritt bildningsarbete ska tillställa statsbidragsmyndigheten de uppgifter som behövs för att fastställa finansieringen enligt denna lag och uppgifter om verksamhetens omfattning. Närmare bestämmelser om tillståndet av dessa uppgifter utfärdas genom förordning av undervisningsministeriet.

Statsbidragsmyndigheten beslutar om granskningar av ekonomin och verksamheten som utförs hos den som får finansiering för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. Undervisningsministeriet kan ge utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar. Statsbidragsmyndigheten kan även ge en utomstående revisor i uppdrag att utföra granskningar. Revisorn ska vara en godkänd revisor eller revisionssammanslutning enligt lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) eller enligt revisionslagen (459/2007). Revisorn ska vara tillräckligt förtrogen med systemet för finansiering av utbildnings- och kulturverksamhet. Revisionsammanslutningar ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar samt granskning

Huvudmannen för läroanstalterna för fritt bildningsarbete ska *till* statsbidragsmyndigheten *lämna* de uppgifter som behövs för att fastställa finansieringen enligt denna lag och uppgifter om verksamhetens omfattning. Närmare bestämmelser om *lämnandet* av dessa uppgifter utfärdas genom förordning av *undervisnings- och kulturministeriet*.

Statsbidragsmyndigheten beslutar om granskningar av ekonomin och verksamheten som utförs hos den som får finansiering för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. *Undervisnings- och kulturministeriet* kan ge *Utbildningsstyrelsen* i uppdrag att utföra granskningar. Statsbidragsmyndigheten kan även ge en utomstående revisor i uppdrag att utföra granskningar. Revisorn ska vara en godkänd revisor eller revisionssammanslutning enligt lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) eller enligt revisionslagen (459/2007). Revisorn ska vara tillräckligt förtrogen med systemet för finansiering av utbildnings- och kulturverksamhet. Revisionsammanslutningar ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

22 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som gäller statsandel och som vederbörande ministerium har fattat enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den får inte sökas genom besvär.

22 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som gäller statsandel och som *undervisnings- och kulturministeriet* har fattat enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den bestämmelse i 11 § 2 mom. som gäller gradering av priserna per enhet för folkhögskolor på basis av en specialuppgift som består i att utveckla aktivt medborgarskap i arbetslivet och arbetsförhållandena eller någon annan särskild utbildningsuppgift som av särskilda skäl har fastställts i tillståndet att driva läroanstalt, tillämpas första gången när priserna per enhet beräknas och fastställs för 2012.

Bestämmelserna i 11 § 2 och 4–6 mom. om ändring av systemet som gäller anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraller så att de avskrivningar för verksamhet som gäller fritt bildningsarbete som läroanstalternas huvudmän gjort enligt bokföringen räknas till driftskostnaderna, tillämpas första gången när finansiering beviljas och betalas för 2012.

De statsunderstöd för anläggningsprojekt vid läroanstalter för fritt bildningsarbete som beviljats 2011 eller före det och som ska betalas under finansieringsåret dras av vid beräkningen av priset per enhet eller det genomsnittliga priset per enhet för respektive läroanstaltsgrupp.

Den bestämmelse i 11 § 9 och 11 mom. om höjning av priset per enhet på basis av hyran som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas på finansieringen 2011 vid folkhögskolor och Snellman-korkeakoulu. Höjningen av priset per enhet kvarstår på 2011 års nivå och sänks årligen från ingången av 2012 med 20 euro per studerandevecka när priset per enhet fastställs.

De bestämmelser om finansiering av folkhögskolorna och om statsandelar för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniver-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sitet och studiecentraler och anläggningsprojekt som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på finansieringen för 2011 och åren före det.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (1765/2009) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

På tillstånd att driva folkhögskolor och idrottsutbildningscenter tillämpas till utgången av 2010 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft. På tillstånd att driva medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler tillämpas till utgången av 2011 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft.

På tillstånd att driva folkhögskolor och idrottsutbildningscenter tillämpas till utgången av 2011 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft och på tillstånd att driva medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler tillämpas till utgången av 2012 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.